

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 795/2023
15.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП "Комуналац", Бујановац, чији је пуномоћник Миодраг Крстић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2940/22 од 04.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2940/22 од 04.10.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2940/22 и пресуда Основног суда у Бујановцу П1 58/21 од 21.03.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име мање исплаћене накнаде трошкова за топли оброк исплати 84.296,33 динара и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 115.538,32 динара, све са појединачно означеним месечним износима и законском затезном каматом од њихове доспелости до исплате, као и да на наведене износе надлежним фондовима уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање, па се обавезује тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка у износу од 93.250,00 динара, у року од 8 дана од пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 27.500,00 динара, у року од 8 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2940/22 од 04.10.2022. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Бујановцу П1 58/21 од 21.03.2022. године, којом је обавезан тужени да тужиоцу на мање исплаћене накнаде трошкова исхране у току рада, за период од 22.05.2016. до 22.05.2019. године, исплати укупно 84.296,33 динара у појединачним месечним износима наведеним у изреци са законском затезном каматом од доспећа, а на име мање плаћене трошкова регреса за коришћење годишњег одмора износ од

115.538,32 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспећа, те да на досуђене износе разлике у корист тужиоца изврши уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање надлежним фондovima и установама, и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 130.600,00 динара са законском затезном каматом.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужени, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011...10/23, у даљем тексту: ЗПП).

Врховни суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог на основу члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама), сматрајући да постоји потреба за уједначавањем судске праксе имајући у виду другачију судску одлуку у истој правној ситуацији изражену у пресудама ревизијског суда, на које је ванредним правним леком указано.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог по уговору о уређивању међусобних права из радног односа са запосленим број .. од 12.05.2015. године на радном месту Позивајући се на одредбе Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности од 18.03.2015. године тужилац је тржио исплату разлике од исплаћених до припадајућих износа на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од 22.05.2016. године до 22.05.2019. године, као и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање. Налазом вештака економско-финансијске струке од 27.12.2019. године утврђена је разлика од исплаћених до припадајућих износа по свим наведеним основима траженог новчаног потраживања у односу на колективни уговор, а допуном налаза од 01.12.2021. године утврђено је да је до ступања на снагу Закона о привременом уређењу основица за обрачун и исплату плата у јавном сектору тужени накнаду спорних трошкова исплаћивао у висини утврђеном одлуком број .. од 21.02.2008. године и то у виду фиксног износа од 7.657,00 динара за пун фонд радних сати на име топлог obroка и износа од 3.190,00 динара на име бруто месечног износа регреса. Налазом вештака је утврђено да је програмима пословања за период до 2016. године закључно са 2019. годином тужени утврђивао укупну масу новчаних средстава планираних за зараде, али да њима није исказивао структуру расхода за зараде, те да је пројекција новчаних средстава вршена према одредбама општег акта послодавца уз уважавање рестриктивног дејства императивних прописа. Уговором о уређењу међусобних односа из радног односа са запосленим одређен је коефицијент запосленог за обављени посао од 1,90, који се множи са ценом рада за најједноставнији посао за месец у коме се зарада обрачунава и исти се примењује од 01.05.2015. године. На тужеников Правилник о изменама и допунама Правилника о раду број .. од 05.04.2019. године оснивач је дао сагласност број .. од 24.04.2019. године. Укупан износ тужичевог потраживања по оба основа утврђен је вештачењем.

Према изнетој аргументацији нижестепених судова, у спорном периоду био је на снази ПКУ за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Србије којим је у члану 65. утврђено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара, док је чланом 66. став 1. наведеног ПКУ, предвиђено да запослени има право на регрес за коришћење годишњег одмора са припадајућим порезима и доприносима, најмање у висини 1/12 месечно од 75% просечно исплаћене зараде по запосленом. Интегрални део зараде су топли оброк и регрес у смислу члана 105. став 3. у вези са чланом 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду. Тужени има својство јавног предузећа чији је основач јединица локалне самоуправе, па је морао да поштује одредбе Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору и Закона о привременом уређењу основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава. Правилником о заради, накнади зарада и других примања туженог од 06.04.2015. године прописано је да запослени имају право на исплату накнада на име регреса за коришћење годишњег одмора са припадајућим порезима и доприносима, најмање у висини 1/12 месечно 75% просечно исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за статистику за претходну годину, односно регрес је регулисан на исти начин на који је регулисан и ПКУ за јавно предузеће у комуналној делатности на територији Републике Србије од 05.03.2015. године, с тим да тужиоцу исплата регреса није вршена у периоду из тужбеног захтева због лошег пословања туженог и увођења привремених мера од стране оснивача. Тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са посебним колективним уговорима. Стога су као основане усвојили постављени тужбени захтев.

Овакво правно становиште нижестепених судова није правилно.

Чланом 3. ст. 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр. 116/2014) прописано да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица и запосленог код корисника јавних средстава, утврђена у складу са законом који уређује плате у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама, док је чланом 4. прописано да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и другог сталног примања код субјекта из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона. Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије ступио је на снагу 26.03.2015. године, у време када је био на снази Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр. 116/2014), па су одредбе Посебног колективног уговора којима се зарада запослених повећава по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора ништаве (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези

члана 240. Закона о раду), због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца у овом делу одбијен, као неоснован.

Применом члана 165. став 2. у вези са чланом 153. став 1. чланом 150. и чланом 163. став 1. и 2. ЗПП те одредаба Адвокатске и Таксене тарифе важеће на дан пресуђења, туженом је досуђен износ од 950,00 динара на име састава одговора на тужбу од стране адвоката, по 10.500,00 динара за приступ адвоката на пет одржаних рочишта, по 6.000,00 динара за приступ адвоката на три неодржана рочишта (првотепени поступак), 18.000,00 динара на име састава жалбе, по 1.900,00 динара на име судских такси за жалбу и другостепену одлуку (другостепени поступак).

На име трошкова ревизијског поступка туженом је досуђен износ до 18.000,00 динара за састав ревизије, 3.800,00 динара на име таксе за ревизију и 5.700,00 динара на име таксе за ревизијску одлуку.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић